

HAZAI *Karszt- és barlangkutatói* ESEMÉNYEK

50 ÉVES A MAGYAR BARLANGI MENTŐSZOLGÁLAT

A Magyar Barlangi Mentőszolgálat (BMSZ) április 29-én a Pál-völgyi-barlang bejárata melletti kőfejtőben ünnepelte fennállásának 50. évfordulóját. Az évforduló alkalmából tartott rendezvény meghívottai között szerepeltek a BMSZ együttműködő partnerei (Rendőrség, Országos Mentőszolgálat, Polgári Védelem stb. képviselői), támogatói, egykori tagjai és sokan a megmentettek közül. Sokan voltak a külföldi barlangi mentőszervezetek képviselői – köztük Christian Dodelin, a Nemzetközi Barlangtani Unió Barlangi Mentő Bizottságának elnöke – is, akikkel az elmúlt évtizedek során szoros emberi és szakmai kapcsolatokat épített ki a BMSZ.

A BMSZ hivatalosan 1961-ben alakult, és eredetileg a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat égisze alatt kezdte meg működését. Az elmúlt, immáron öt évtized során azonban működött a Magyar Vöröskereszt, majd a Magyar Természetbarát Szövetség szervezeti keretei között is. 1990 óta önálló és ma már kiemelten közhasznú egyesületként végzi tevékenységét.

A jelenleg közel száz tagú egyesület, amelynek tagjai között hét orvos is van, egy budapesti székhelyű központi egységben és két területi szervezetben, a Mecsek térségében működő Dél-magyarországi és az Aggteleki területi egységben végzi tevékenységét. A tagság alapvető feltétele a fizikai és emberi alkalmasság, valamint a megfelelő felkészültség és barlangi gyakorlat. Valamennyien önkéntesen, mindenféle díjazás nélkül, saját szabadidejükből végzik ezt a tevékenységet. Rendszeresen tartanak szakmai továbbképzéseket és gyakorlatokat.

A hivatalos statisztika szerint a BMSZ eddig több mint 200 barlangi mentés során mintegy 300 közvetlen életveszélybe került embert mentett meg.

A megnyitó beszédek elhangzása után Dr. Dénes György, a BMSZ alapítója és hosszú ideig vezetője, Taródi Péter és Horváth Richárd, a szolgálat egykori és jelenlegi országos vezetői foglalták össze az elmúlt 50 év történetét, majd egy megmentett emlékezett vissza személyes élményeire.

Az ezt követő látványos mentési bemutató után pohárköszöntők hangzottak el és állófogadáson látták vendégül a meghívottakat. Az este folyamán a résztvevők régi fényképek, filmek, dokumentumok segítségével elevenítették fel egykori élményeiket.

Hegedűs Gyula

BESZÁMOLÓ

A „100 ÉVES AZ ALSÓHEGYI SZERVEZETT BARLANGKUTATÁS ÉS 50 ÉVE TÁRTÁK FEL A METEOR- BARLANGOT” SZAKMAI TALÁLKOZÓRÓL ÉS ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓRÓL

A rendezvény Bódvaszilason került megrendezésre, 2011. szeptember 23. és 25. között Bódvaszilás Község Önkormányzata és az Alsóhegyi Barlangkutatás-történelmi Társaság rendezésében. Már az első este 81 fő regisztrálta magát az Esterházy–Koós kastély kertjében, majd az ismerkedés az erre az alkalomra megnyitott nagy sikerű „Pince-borozóban” folytatódott éjjelig. Sokan 20–30 év után találkoztak újra össze, így volt mit bepótolniuk.

Másnap további 22 résztvevő érkezett, így a 11 órás megnyitó ünnepségen már 103 regisztrált résztvevő nézhette végig Dr. Dénes György „Bódvaszilás Díszpolgárává” avatását, mely címet Fülöp József polgár-mester adott át. Ezt követően Dr. Dénes György visszaemlékezett az Alsóhegy zombolyainak első bejárására, a víznyelők megfestésére és a Meteor-barlang feltárására.

Tóth Álmos átadta Dr. Dénes Györgynek a 88. születésnapjára kiadott üdvözléseket és tanulmányokat tartalmazó kötetet, melyben közel 50 szerző publikációja található. A Meteor TTE részéről Dénesné Mézsáros Anita ügyvezető méltatta az 1957-től „Meteorosok” által is végzett kutatást, és a Meteor-barlang feltárásának 50 éves jubileumára 25 barlangkutatónak emléklapot adott át.

Végül Stieber József ismertette a kastély épületében létrehozott állandó kiállítást és annak készítését, majd 25 ember áldozatos munkájának mondott köszönetet, akiknek neve szintén felkerült a „Köszönetnyilvánítás” tablóra. Ők azok, akik saját szabadidejüket és pénztárcájukat nem kímélve bebizonyították, hogy 2011-ben is lehet önerőből a múlt emlékeit ápolni és színvonalas módon bemutatni az utókor számára.

Ezután Dr. Dénes György ünnepélyesen megnyitotta az Alsóhegyi Barlangkutatás-történeti állandó kiállítást, melyen az első látogatók számára Stieber József a gyűjtemény összeállítója vállalt szakvezetést. A 2 teremre osztott kiállítás összesen 13 nagy tablón mutatja be az egyes kutatási területen elért eredményeket, mintegy 100 db fotó, térkép, táblázat és grafikon felhasználásával. 8 db vitrinben 96 db tárgy és dokumentum, valamint a bemutatótérben további 30 db eszköz került elhelyezésre, köztük 2 db bábú is, a korabeli eszközök és ruházat bemutatására.

A kiállítás megtekintése után a vendégek felavatták a Kultúrház mellett felállított „Emlékkövet”, és részt vettek az Önkormányzat által támogatott díszében.

Ezt követően Dr. Dénes György, Stieber József, Székely Kinga, Dr. Frojimovics Gábor, Vámos Péter, Koleszár Krisztián, Dr. Bajomi Dániel és Hegedüs Gyula tartottak vetítéssel kiegészített szakmai előadást a Kultúrház nagytermében. Több előadó méltatta Dr. Kósa Attila zsombolykutató munkásságát, és jó hangulatú képeken mutatták be az egykori kutatótáborok hangulatát. Dicséret illeti a hallgatóságot is, mivel töretlen lelkesedéssel ülték végig az előadásokat egészen este 8 óráig.

Dr. Dénes György átveszi a „Bódvaszilas Díszpolgára” címet és plakettet

Részlet a kiállítás „100 éves” terméből

Részlet a kiállítás „Meteor” terméből

Emlékkő avatás az Alsóhegyi barlangkutatás emlékére Bódvaszilas főterén

Életkép a találkozóról

A rendezvény időtartama alatt 2 db Meteor-barlang emléktúrára került sor, összesen 20 fő részvételével. A vasárnap délelőtti túrán Dr. Frojimovics Gábor is részt vett, aki annak idején, 1961. augusztus 6-án elsőként jutott be a barlangba. Szintén vasárnap Koleszár Krisztián, az „Alsóhegyi zombolyos tanösvény” megalkotója felszíni emléktúrát vezetett, melyen 11 fő vett részt.

Az időjárás kegyes volt hozzánk, és akik eljöttek, nem bánták meg.

Az állandó kiállítás megtekintését hétköznap a Bódvaszilasi Önkormányzat által biztosítják, a hétfői kulcsfelvételt a kiállítási ajtón megjelölt telefonszámon kell intézni.

Stieber József

KITÜNTETÉSEK

Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter a Föld Napja alkalmából

Pro Natura Díjban részesítette

dr. Tardy János tiszteletbeli tagunkat,

az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség szakmai tanácsosát.

Pro Natura Emlékplakett kitüntetésben részesült

Parrag Tibor

volt tagtársunk, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság területmegőrzési osztályvezetője, a Pro Natura Karszt- és Barlangkutató Egyesület tagja, valamint a

Tapolcai Plecotus Barlangkutató Csoport.

Fülöp Sándor, a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa

Justitia Regnorum Fundamentum díjat adományozott volt tagtársunknak,

F. Nagy Zsuzsának,

a Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózatának (Kötháló) 120 elnökének kiemelkedően eredményes környezetvédelmi és környezeti nevelési tevékenysége, különösen a környezeti tanácsadás fejlesztése, valamint példa értékű munkássága és életvitele elismeréseként.

A kitüntetetteknek szívből gratulálunk, és további eredményes munkát kívánunk.

A Társulat vezetése

MENTÉSI KRÓNKA – 2011

Április 17-én délután az Országos Mentőszolgálat (OMSZ) kért segítséget a Magyar Barlangi Mentőszolgálattól (BMSZ), mert a Pest megyei Csobánka községhez közeli Holdvilág-árokban baleset történt. A kedvelt kirándulóhelyen a létrás szakasz alatt egy 56 éves nő túrázás közben elesett, és bokasérülést szenvedett. A helyszín eléréséhez mintegy másfél kilométert kell turistaúton gyalogolni, gépkocsival

nem közelíthető meg. A nehéz terepen a sérültet ellátást követően a BMSZ tagjai szállították a völgy aljában várakozó mentőautóhoz. A szállítás közel 45 percet vett igénybe, a szállításban 11 fő barlangi mentő vett részt.

Május 21-én a Bakonyi Barlangi Mentőszolgálatot egy 5 éves, Várpalota–Inota térségében eltűnt kislány keresésében való részvételre riasztották. Mire a mozgósított 15 fő a helyszínre érkezett, a kislány szerencsésen megkerült.

Június 5-én K. Zsuzsanna, 44 éves siklóernyős szerencsétlenül landolt Piliscsaba község határában. Az erdő közepén akadt fent egy mintegy 15 méter magas fa tetején. Öt órát töltött a fa lombkoronáján, az ernyő zsinórzatán lógva, kb. 10 méter választotta el a földtől. Miután fent akadt az ágakon, mobiltelefonján segítséget kért, de helyzetét egyáltalán nem tudta meghatározni. Sporttársai, valamint a helyszínre riasztott mentőegységek (OMSZ pilisvörösvári rohamkocsija, Esztergomi Tűzoltóság, Pilisszentiváni Önkéntes Tűzoltó Egylet, Piliscsabai Polgárőrség, Pilisvörösvári és Piliscsabai Rendőrség) hosszú időn keresztül az erdőben bolyongva keresték, de nem találták. Az időközben elindított Budaörsi Mentőhelikopter a magasból észrevette a fára felakadt paplanernyőt, és rögzítette a baleset helyszínének pontos koordinátáit. A pontos helyszín ismeretében a rendőrök, tűzoltók és mentők hamar megtalálták a balesetest. A Tűzoltóság létrájával sikerült a sérültet megközelíteni, kontaktust teremteni vele, melynek során kiderült, hogy szerencsére nem szenvedett sérülést. A Magyar Barlangi Mentőszolgálat helyszínre riasztott egysége a tűzoltók segítségével, barlangi kötéltechnikával megközelítette a sérültet. A szerencsétlenül járt siklóernyőt biztonságos beszereléssel mintegy 10 perc alatt sikerült lementeni.

Június 12-én 12 óra körül kapott riasztást a BMSZ az OMSZ-tól a Holdvilág-árok Meteor létrájánál leesett sérült mentésére. Mire a BMSZ tagjai megérkeztek a helyszínre, a Pomázi Önkéntes Tűzoltók és a Pilisszentkereszti Önkéntes Tűzoltók az OMSZ szentendrei rohamkocsijának személyzetével megkezdték a mentést. A sérültet a forrásig leszállították a mentők gerincágyán, ahol a barlangi mentők áthelyezték a BMSZ hordágyára. A szállítást lefelé a tűzoltóság terepjárójával sikerült megoldani, majd a sérültet a Légimentők helikoptere szállította kórházba. Az akcióban 13 BMSZ tag vett részt.

Július 1-én reggel 4⁴⁵-kor riasztást kapott a BMSZ, hogy a romániai Pádis-fennsíkon lévő R2-zsombolyban, kétszáz méteres mélységben, a bejáratától nyolcszáz méteres távolságban egy fiatalember vállficamot szenvedett. Ez a zsomboly nagyon szűk, helyenként omladékos, képzett barlangkutatók számára is nehezen járható. A romániai barlangi mentők egy orvost juttattak a helyszínre, aki a sérült végtagot fájdalomcsillapítás mellett reponálta. A BMSZ segítségét azért kérték, mert csak nagyon vékony termétek férnek le a barlangba. Pécsről és Budapestről reggel összesen tíz fő barlangi mentő indult útnak, hogy segítsen a helyi mentőszolgálatoknak a sérült felszínre szállításához. A BMSZ barlangi mentőit az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság mikrobusza szállította a helyszínre, megkülönböztető jelzést használó rendőrautó felvezetésével. Közben több mint tizenöt barlangi mentő (a Magyar Barlangi Mentőszolgálatból, a Bakonyi Barlangi Mentőszolgálatból és a Barlangi Mentők Észak-Magyarországi Egyesületéből) készenlétben állt idehaza, hogy szükség szerint második lépcsőben helyszínre tudjon vonulni. A magyar-román országhatárt átlépve a BMSZ barlangi mentői a romániai tűzoltók felvezetésével haladtak tovább a helyszín felé, ahova megérkezve bekapcsolódtak a mentésbe. A mentőakció eredményeként a sérült 16 óra 53 perckor a felszínre ért. A résztvevő BMSZ tagok másnap hajnalban 2 óra 30 perckor érkeztek haza.

Augusztus 8-án kapott riasztást a BMSZ, hogy segítsen a Mátyás-hegyi-barlangban egy szűkületbe beszorult túrázó kiszabadításában. Mentőakcióra azonban nem volt szükség, mert a helyzetet a helyszínen tartózkodó túratársak megoldották.

Szeptember 5-én a Baranya Megyei Katasztrófavédelem felkérte a BMSZ Dél-magyarországi Területi egységét, hogy Pécssett a Ferencesek utcája 22-ben nyíló szellőző légaknán keresztül ereszkedjenek be a belváros alatti pincerendszerbe, ahol az egyik összekötő pinceágban omlás keletkezett, veszélyeztetve ezzel egy óvodát is. A barlangi mentők a szellőző légaknán leereszkedtek a pincébe és a helyszínt

felderítették. A Katasztrófavédelem intézkedési tervet dolgozott ki és a jövőben elképzelhető, hogy szükség lesz a BMSZ további segítségére a helyszín ellenőrzésében. Az akcióban 3 fő vett részt.

Hegedűs Gyula

IDEGENFORGALMI ÉS TURISTA BARLANGJAINK 2010-11. ÉVI LÁTOGATOTTSÁGA

Hegység	Barlang	A látogatók száma	
		2010-ben	2011-ben
Aggteleki-karszt	Baradla-barlang	98 184	99 449
	ebből Aggteleki túra	61 913	
	Vörös-tói túra	29 969	
	Hosszútúra	1 687	
	Retek-ági túra	255	
	Raisz Keresztély emléktúra	10	
	Egyéb (hangverseny, esküvő stb.)	3 629	
	Béke-barlang*	114	115
	Kossuth-barlang*	23	75
	Meteor-barlang*	62	55
	Rákóczi-barlang	2 888	3 466
	Vass Imre-barlang	276	531
	Összesen	101 547	103 691
Bakony, Balaton-felvidék	Lóczy-barlang	17 750	18 513
	Tapolcai-tavasbarlang	105 608	112 330
	Csodabogyós-barlang*	3 759	3 313
	Szentgáli-kölik*	548	437
	Összesen	127 665	134 593
Budai-hegység, Pilis	Pál-völgyi-barlang	34 298	34 575
	Szemlő-hegyi-barlang	28 079	30 582
	Ferenc-hegyi-barlang*	793	560
	Mátyás-hegyi-barlang*	2 578	3 059
	Sátorkőpusztai-barlang*	332	0
	Solymári-ördöglyuk*	562	484
	Vár-barlang		315
Összesen	66 642	69 575	
Bükk hegység	Anna-barlang	5 971	6 136
	Szt. István-barlang	21 000	27 805
	Bolhási-víznyelőbarlang*	0	5
	Büdöspest		22
	Esztázkői-barlang*	57	29
	Felső-forrasi-barlang*		22
	Gyurkó-lápai-barlang*		25
	Hillebrand Jenő-barlang*	0	0
	Istállós-kői-barlang*	108	0
	Kecske-lyuk*	0	29
	Kő-lyuk*	221	108
	Létrási-vizesbarlang*	95	54
	Lilla-barlang*	0	86
	Suba-lyuk	20	0
	Szeleta-barlang*	0	32
	Vénusz-,barlang*	4	0
Összesen	27 476	34 353	
Mecsek hegység	Abaliget-i-barlang	50 000	52 123
	Tettyei-mésztofubarlang	14 782	11 689
	Mészégető-források barlangja*	81	54
	Trió-barlang*	223	233
	Szúadó-barlang*	0	0
Összesen	65 086	64 099	
Mindösszesen	388 416	406 311	

* turista kiépítésű (overállos) barlangtúra